

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Slovenský projekt medzi piatimi najlepšimi z EÚ, hlasovanie je verejné

Tlačová správa

Bratislava, 25. máj 2021

Európska komisia vybrala slovenský projekt LIFE Energia spomedzi celkovo 129 kandidátov a zaradila ho medzi 5 najlepších v kategórii venovanej ochrane prírody. Uvedený projekt bol najväčší svojho druhu, aký sa doposiaľ na Slovensku realizoval. Spojil 5 partnerov zo súkromného, štátneho i mimovládneho sektora a priniesol výsledky mimoriadneho významu na národnej, aj medzinárodnej úrovni. Hlavným cieľom bolo zvýšiť bezpečnosť elektrických vedení pre vtáctvo, s dôrazom na prevenciu proti kolíziám, ku ktorým dochádzalo v trinástich chránených vtáčích územiach. Podarilo sa toho oveľa viac. O hlavnej cene „LIFE Award“ rozhodne odborná komisia. Hlasovanie o cenu verejnosti prebieha do 1. júna 2021 a môže sa doňho zapojiť ktokoľvek. Za slovenský projekt zahlasujete na www.lifeawards.eu/project/life-energy.

„35 tisíc kilometrov elektrických vedení na slovenskom území je ako vzdialenosť na južný pól a späť. Po zásahu prúdom alebo po náraze do vedenia u nás zahynie najmenej 13 tisíc operencov každý rok. Na celom svete je to aj niekoľko miliónov obetí ročne. Interakcie vtáctva dokonca spôsobujú aj výpadky dodávky elektrickej energie,“ informuje Marek Gális z Ochrany dravcov na Slovensku (RPS).

„LIFE Energia bol prvým projektom, kde sa systematicky skúmala otázka nárazov vtáctva do vedení. V priebehu 15 mesiacov realizovalo vyše 80 odborne vyškolených mapovateľov terénny prieskum 6 235 km vedení. Zozbieraných bolo 65 000 údajov a 140 000 fotografií. Zadefinovali sme tiež špeciálnu metodiku pre posúdenie mapových podkladov. Na základe vstupných údajov sme potom boli schopní z celého rozsahu určiť tie najviac rizikové úseky,“ vysvetľuje Lucia Deutschová z Ochrany dravcov na Slovensku (RPS).

„Na 82 km rizikových vedení pribudlo bežmála 9 000 výstražných prvkov. Každý rok tak chránime pred nárazom minimálne 600 vtákov v spoločenskej hodnote 700 000 eur. Odhalili sme tiež niekoľko desiatok rizikových stĺpov, kde dochádzalo k zásahom vtáctva elektrickým prúdom. Obidve partnerské energetiky okamžite reagovali, takže teraz môžu operence bezpečne dosadnúť na izolované konštrukcie,“ hovorí Gális.

„V projektových rehabilitačných staniách sme pomohli 2 607 operencom rôznych druhov. Ako kompenzácia nedostatku prirodzených hniezd pribudlo do krajiny 55 búdok pre sokola rároha a 40 prútených hniezdných podložiek pre orla kráľovského. Zabránili sme vyhynutiu sysľa pasienkového na lokalite pri Gemerskej Hôrke a vytvorili podmienky pre rast populácie na tejto lokalite, ako aj neďaleko Hrhova. Veľmi sa tešíme, že našu prácu ocenila nomináciou aj Európska komisia. Okrem hlavnej ceny môžeme získať cenu verejnosti - vopred ďakujeme každému, kto za náš projekt zahlasuje na webe lifeawards.eu,“ hovorí Deutschová.

„Úspech LIFE Energia sa stal motiváciou pre ďalší projekt, zameraný na zvýšenie bezpečnosti elektrických vedení pre vtáctvo pozdĺž rieky Dunaj. Pod príznačným názvom LIFE Danube Free Sky bude počas 5 rokov 15 partnerských organizácií zo 7 krajín intenzívne spolupracovať pri zavádzaní najúčinnějších riešení, rovnako s podporou Európskej únie. Okrem iných výsledkov sa zvýši viditeľnosť viac ako 245 kilometrov najviac rizikových elektrických vedení a bezpečnosť vyše 3200 najrizikovejších podperných stĺpov,“ informuje Gális.

Kontakt:

Marek Gális, galis@dravce.sk, 0908 611 225

Lucia Deutschová, deutschova@dravce.sk, 0903 219 524

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Doplňujúce informácie:

- Slovensko je domovom 217 vtáčích druhov, ktoré tu pravidelne hniezdia. Až 150 z nich na zimu odlieta, aby sa vrátili s príchodom jari. Krajinou prechádza niekoľko významných migračných ciest sťahovavého vtáctva. Svoje trasy majú geneticky zakódované a putujú nimi už veľmi dlho. Elektrifikácia územia so sebou priniesla výstavbu nadzemných elektrických vedení, ktorými prenosová a distribučná sieť privádza elektrinu z elektrární k spotrebiteľom, teda aj do našich domácností.
- Projekt LIFE Energia prebiehal od septembra 2014 do decembra 2019, koordinovalo ho občianske združenie Ochrana dravcov na Slovensku. Na realizácii sa podieľala tiež Štátna ochrana prírody SR, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Západoslovenská distribučná, a.s., aj Východoslovenská distribučná, a.s. Projekt finančne podporila Európska únia, aj Ministerstvo životného prostredia SR, na financovaní sa tiež podieľal každý z uvedených partnerov.
- Vďaka projektu boli vyvinuté dve zariadenia na inštaláciu prvku FireFly – technicky prispôbený dron a prístroj pre pohyb po vodičoch.
- Pozitívny efekt majú aj súvislé plochy so stromami (vetrolamy, remízy), v blízkosti elektrických vedení. Ak sú stromy vysoké a porast dostatočne hustý, vtáky ho nadletia, čím sa zároveň vyhnú drôtom. V rámci projektu sme vysadili v okolí kritických úsekov vedení 550 stromov. Obnovený porast poslúži i na hniezdenie.
- Všetky energetické spoločnosti na Slovensku, teda distribučné, aj prenosové, podnikajú zodpovedne a dlhodobo aktívne spolupracujú s odborníkmi pri zvyšovaní bezpečnosti svojich zariadení pre vtáctvo.
- Súčasťou projektu LIFE Energia bola aj interaktívna výstava „Sedím na vedení a je mi dobre“, ktorá pútavou infografikou približuje dôsledky každodenného používania elektriny na vtáctvo a aktivity pre ich zmiernenie. Výstavu už videlo viac ako 250.000 ľudí. Nakoľko končí dohoda so zástupcami miesta, kde je výstava aktuálne lokalizovaná, ponúka ju aktuálne organizácia Ochrana dravcov na Slovensku k dispozícii zdarma pre vzdelávacie účely, pričom zabezpečí dovoz, inštaláciu, aj odbornú prednášku. Podmienkou je prevzatie výstavy aspoň na pol roka.
- Viac informácií o novom medzinárodnom projekte LIFE Danube Free Sky, inšpirovanom projektom LIFE Energia, sa dozviete [v úvodnej tlačovej správe](#) a na web stránke projektu www.danubefreesky.eu. Projekt LIFE Danube Free Sky – Medzinárodná ochrana vtáctva pozdĺž rieky Dunaj (LIFE19 NAT/SK/001023) podporila Európska únia v rámci programu LIFE.